

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

міжнародних економічних відносин

проф. Палінчак М.М.

« 29 » вересня 2021 р.

**Робоча програма з дисципліни
«ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ»**

Рівень вищої освіти	другий
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 «міжнародні економічні відносини»
Освітня програма	«Міжнародні економічні відносини»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Українська

УЖГОРОД – 2021

Робоча програма з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність України»
для здобувачів вищої освіти галузі знань **29 Міжнародні відносини**
спеціальності **292 Міжнародні економічні відносини** освітньої програми
«Міжнародні економічні відносини»

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Химинець В.В., д.е.н., професор кафедри міжнародних економічних відносин

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Міжнародних економічних відносин
протокол № 10 від « 5 » 05. 2021 р.

Завідувач кафедри д.е.н., проф. Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних
економічних відносин
протокол № 4 від « 2 » 04 2021 р.

Голова науково-методичної комісії к.е.н., доц. Ерфан Є.А.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 30 (денна ф.н.); 10 (заоч. ф.н.); самостійної роботи студента – 90 (денна ф.н.) 110 (заочна ф.н.)	1	1
	Лекції:	
	20	6
	Практичні (семінарські):	
	10	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: Усний залік, тести в системі Moodle	Самостійна робота:	
	90	110

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Зовнішньоекономічна діяльність України» разом з теорією міжнародної економіки, макроекономічною, загальною теорією політики й наукою (теорією) міжнародних економічних відносин забезпечує наукову основу досягнення світового економічного простору, що пояснюється наявністю політичного чинника, оскільки міжнародні економічні відносини виникають між суверенними державами як політичними інститутами.

Включаючись у систему міжнародних економічних відносин, в умовах інтенсивного формування глобалізаційних та інтеграційних процесів Україна має враховувати сучасні тенденції світового розвитку. Іншими словами, розв'язання будь-якої актуальної національної економічної проблеми передбачає не адаптацію, а преадаптацію національних економічних моделей і програм до зовнішніх чинників.

Такий імператив зумовлюється передусім системним і всеохоплюючим характером усіх перетворень, у тому числі й економічних, сутністю процесу глобалізації – становленням єдиної структурно-функціональної системи відповідно до специфічних ієрархічних принципів. В Україні відбувається реформування суспільства, тоді як у світі стрімко формується універсальне глобальне середовище. Одна з його відмітних особливостей полягає в тому, що в ієрархічній структурі держав одним з визначальних критеріїв є техніко-економічна розвиненість. Остання зумовлює своєрідне право на лідерство як у політичній, так і у військовій, фінансовій та торговельній сферах. Це потребує реформування всієї системи зовнішньоекономічної політики. Лише в разі використання прийнятих світовою спільнотою правил, з урахуванням національних інтересів можливі ефективна зовнішньоекономічна діяльність і оптимальна інтеграція в цю спільноту України, а також зовнішньоекономічна політика, що відповідає ідеалу формування та реалізації стратегії національного розвитку й безпеки розвитку в новій логіці міжнародних відносин взагалі та міжнародних економічних відносин зокрема.

Вивчення і ґрунтовне освоєння процесу формування та реалізації зовнішньоекономічної діяльності, аналіз арсеналу її засобів і способів мають виняткове значення у становленні професійної та загальної культури фахівців у галузі міжнародних відносин. Цей процес надзвичайно складний і тісно пов'язаний з вирішенням питання ринкової трансформації економіки України, що потребує активнішої зовнішньоекономічної політики із залученням значної кількості товарних і кредитно-фінансових ресурсів.

Пропонований навчально-методичний комплекс адресований магістрам 1 року навчання факультету міжнародних відносин спеціальності «міжнародні економічні відносини», які вивчають курс «Зовнішньоекономічна діяльність України», а також окремі розділи курсів «Макроекономіка» та «Міжнародні економічні відносини». Водночас він допоможе проаналізувати, узагальнити і виробити нові концептуальні рішення, що поповнять або оновлять базові знання в надзвичайно важливій сфері міжнародних політичних і економічних відносин, а також дасть змогу простежити й засвоїти основні моменти, цілі, виміри сучасної зовнішньоекономічної політики України.

Метою курсу «Зовнішньоекономічна діяльність України» є вивчення і ґрунтовне освоєння процесу формування та реалізації зовнішньоекономічної діяльності, аналізу арсеналу її засобів і способів, що мають виняткове значення у становленні професійної та загальної культури фахівців у галузі міжнародних відносин.

Об'єктами дослідження зовнішньоекономічної діяльності України є:

- економічна політика України;
- зовнішньоекономічна діяльність України;
- організаційні засади і правові основи зовнішньої діяльності України;
- передовий досвід зовнішньоекономічної діяльності сучасних держав.

Предмет курсу забезпечує наукову основу досягнення світового економічного простору, що пояснюється наявністю політичного чинника, оскільки міжнародні економічні відносини виникають між суверенними державами як політичними інститутами.

Основними завданнями дисципліни є :

- з'ясування сутності зовнішньоекономічної діяльності України, ознайомлення з теоретичними і прикладними її основами;
- обґрунтування пріоритетних напрямів зовнішньоекономічної діяльності України на засадах відкритої економіки;
- окреслення програмних економіко-правових основ зовнішньоекономічної діяльності України;
- застосування творчих підходів щодо активізації вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності України європейського типу.

Для вирішення цих завдань необхідно насамперед сформувати кадри, які здобудуть наступні **фахові компетенції (ФК)**:

ФК2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік, їх сильні та слабкі сторони, що визначають їх роль у сучасній світогосподарській системі.

ФК4. Вміння застосовувати кумулятивні знання в умовах розвитку нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

ФК5. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини.

ФК6. Здатність визначати геоекономічні стратегії країн та їх регіональні економічні пріоритети з позиції національних економічних інтересів.

ФК8. Спроможність до прийняття оптимальних рішень у процесі реалізації державної стратегії розвитку ЗЕД з метою забезпечення конкурентоспроможного розвитку держави.

ФК 11. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для досягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства

ФК13. Здатність до самонавчання для підтримки належного рівня знань, підвищення фаховості та рівня кваліфікації.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Глобальна макроекономічна політика» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 3 – Транснаціоналізація світової економіки;

ОК 4 – Перехідні економічні системи;

ОК 7 – Зовнішньоекономічна діяльність України;

ОК 8 – Політична глобалізація.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати неординарні підходи у розв'язанні практичних завдань, уміння креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу та ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.	ПРН 2
Приймати обґрунтовані рішення, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей, забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі.	ПРН 4
Досліджувати та аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.	ПРН 7
Здійснювати аналіз діяльності глобальних фірм (транснаціональних корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою визначення їх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.	ПРН 8

Демонструвати розуміння закономірностей та тенденцій розвитку світового господарства та феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.	ПРН 9
Розуміти сутність міжнародних економічних відносин та взаємозв'язку їхніх форм, суб'єктів і рівнів; аналізувати і оцінювати економічне, політико-правове, соціально-культурне середовище та інфраструктуру МЄВ.	ПРН 10
Вміти використовувати отримані знання відносно умов зовнішньоекономічної діяльності України, з одного боку, виходячи з цілей і завдань її інтеграції в сучасну систему світогосподарських зв'язків, а з іншого – враховуючи тенденції і перспективи розвитку міжнародних економічних відносин.	ПРН 11
Визначати економічні стратегії країн та пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів в контексті глобальних проблем людства та асиметричності розподілу світових ресурсів.	ПРН 12
Застосовувати на практиці знання принципів і законів розвитку МЄВ, процесів міжнародного поділу праці, спеціалізації та кооперування; форм, методів і механізмів регулювання міжнародної торгівлі, процесів міграції робочої сили та руху капіталу.	ПРН 17
Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.	ПРН 18
Вміти використовувати отримані знання відносно особливостей та умов міжнародної інвестиційної співпраці, аналізувати інвестиційну політику держав та імплементувати провідний міжнародний досвід задля покращення інвестиційного середовища в Україні.	ПРН 21

Для цього необхідно:

- ✓ систематично проробляти навчальний матеріал лекцій і практичних занять; конспектувати, запам'ятовувати навчальний матеріал і контролювати його засвоєння; регулярно опрацьовувати додаткову навчально-методичну літературу.

Під час проміжного та підсумкового контролю студент повинен:

- ✓ продемонструвати глибоке знання основних положень курсу, вміння самостійно вирішувати завдання, відповідати на поставлені у завданні запитання.

Загальні методичні рекомендації до вивчення дисципліни.

Самостійна робота студентів над дисципліною розпочинається з вивчення даної робочої програми. При цьому слід ознайомитись із списком тем програми і навчальними завданнями, опрацювати рекомендовану літературу та законспектувати основні положення. Програмний матеріал слід вивчати в тій послідовності, що передбачено навчально-методичним комплексом. Вони складені так, що з кожної основної теми курсу студент повинен дати усі відповіді на запитання для самостійного завдання і перевірки знань.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Глобальна макроекономічна політика» є:

- доповіді для представлення опрацьованого матеріалу на практичних заняттях;
- презентації по темах лекційних та практичних занять;
- колективна підготовка наукових доповідей для виступу на наукових конференціях національного та міжнародного рівня;
- есе та реферат;
- тестування;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- підготовка доповідей для представлення їх до обговорення на практичних заняттях;
- підготовка презентацій для наочного представлення опрацьованого матеріалу;
- обговорення дискусійних питань щодо теми практичних занять;

- підготовка дотичних питань до лекційних тем для ширшого засвоєння теми;
- опрацювання запропонованих тем для написання рефератів та есе.

Форма модульного контролю: письмове тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік, в умовах дистанційного навчання – тестування у системі Moodle.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
2	2	2	4	2		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	50	100
2	2	2	2		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача	Модуль 1	Модуль 2
Практичні заняття	30	30
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	5	5
Презентація	5	5
Реферат	5	5
Есе	5	5
Модульна контрольна робота	50	50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з трьох завдань: тестів (10 тестів з 5 варіантами відповіді), описового завдання за програмним матеріалом та задачі. Тести оцінюються в 10 балів (1 бал за правильну відповідь на тест), описове завдання – 20 балів, задача - 20.

Для отримання максимальної кількості балів за описове завдання студент повинен: повністю, однак лаконічно дати відповідь на поставлене питання, розкрити термінологію, охарактеризувати сутність проблеми, її наслідки та шляхи вирішення.

Задача вважається вирішеною і оцінюється у 20 балів, якщо студент здійснив усі необхідні розрахунки і визначив усі поставлені у завданні показники.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Контроль знань здійснюється за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, тобто за рейтинговою накопичувальною системою у відповідності з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.03.2012 р. № 384 та відповідним наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 15.10.2012 за №234/01-03.

Загальні критерії оцінювання знань Сума балів за всівиди діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS
	Для екзамену, курсової роботи, практики	Для заліку	
90 -100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/ п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Лекц.	Сем.
	<u>МОДУЛЬ 1</u>		
1.	<p><i>Поняття зовнішньоекономічної діяльності.</i></p> <p>1.1.Сутність і ознаки зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>1.2.Світ зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>1.3.Світосистемна теорія зовнішньоекономічної діяльності: ключові акценти, основа і внутрішній регламент.</p>	2	2
2.	<p><i>Системний регламент зовнішньоекономічної діяльності: ключові акценти, орієнтири і міжнародні відносини.</i></p> <p>2.1.Ключові акценти і орієнтири зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>2.2.Процес формування і здійснення зовнішньоекономічної діяльності у контексті міжнародних відносин</p> <p>2.3.Структура системи міжнародних відносин і характеру їх впливу.</p> <p>2.4.Функціонування зовнішньоекономічної діяльності у системі міждержавних відносин.</p>	2	2
3.	<p><i>Зовнішньоекономічна діяльність: дерево цілей, національна макромодель, методологічний інструментарій.</i></p> <p>3.1.Дерево цілей.</p> <p>3.2.Національна макромодель зовнішньоекономічної діяльності: структура і стратегічне оперування.</p> <p>3.3.Методологічний інструментарій зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>3.4.Два основних підходи і напрямки дослідження сучасної зовнішньоекономічної діяльності.</p>	2	2
4.	<p><i>Кредитно-грошова політика як складова і засіб зовнішньоекономічної діяльності.</i></p> <p>4.1.Зовнішньоекономічна суть кредитно-грошової політики.</p> <p>4.2.Передумови монетарного аналізу процесу формування і здійснення зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>4.3.Кількісні обмеження кредиту.</p> <p>4.4.Зміни обов'язкових мінімальних резервів.</p> <p>4.5.Операції на відкритому ринку.</p>	4	2

	4.6.Проблеми застосування грошово-кредитних інструментів зовнішньоекономічної діяльності.		
5.	<p><i>Валютно-кредитна політика як складова та інструмент зовнішньоекономічної діяльності.</i></p> <p>5.1.Загальний механізм валютного регулювання.</p> <p>5.2.Система «плаваючого» курсу як інструмент зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>5.3.Система фіксованого курсу як інструмент зовнішньоекономічної діяльності.</p>	2	
	<u>МОДУЛЬ 2</u>		
6.	<p><i>Сучасна зовнішньоекономічна діяльність: роль дво- та багатосторонніх договорів і угод, а також ГАТТ/СОТ.</i></p> <p>6.1.Двосторонні торгові договори і угоди як торгово-політичні умови й засоби зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>6.2.Генеральна угода з тарифів і торгівлі. Світова організація торгівлі. (ГАТТ/СОТ) та її роль у формуванні сучасної зовнішньоекономічної діяльності.</p>	2	2
7.	<p><i>Митно-тарифні засоби зовнішньоекономічної діяльності</i></p> <p>7.1. Роль і види митно-тарифних засобів зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>7.2.Митна вартість товару.</p> <p>7.3.Країна походження товару.</p> <p>7.4.Особливості сучасної митно-тарифної політики.</p>	2	
8.	<p><i>Нетарифні засоби зовнішньоекономічної діяльності</i></p> <p>8.1.Кількісні обмеження імпорту і експорту.</p> <p>8.2.Засоби прихованого протекціонізму і їх роль у регулюванні міжнародної торгівлі.</p> <p>8.3.Торгово-політичні методи розширення експорту товарів.</p>	2	
9.	<p><i>Нова зовнішньоекономічна діяльність України</i></p> <p>9.1.Витоки й перспективи зовнішньоекономічної діяльності України.</p> <p>9.2.Зовнішньоторгівельна політика України.</p>	2	
	Всього:	20	10

7. Перелік питань до екзамену.

1. Як взаємодіють економіка і політика ?
2. Предмет курсу «Зовнішньоекономічна діяльність України».
3. Загальна характеристика теорії В.Ойкена.
4. Внутрішній регламент ЗЕД.
5. Процес формування і реалізації ЗЕД : загальна характеристика.
6. Оцінка системного регламенту ЗЕД.
7. Світ ЗЕД : головні акценти та орієнтири.
8. Чинники процесу формування та здійснення ЗЕД.
9. Система міжнародних відносин як контекст ЗЕД.
10. Поняття «співвідношення сил» як критерій систем функціонування ЗЕД.
11. Взаємозв'язок міжнародних економічних відносин і ЗЕД.
12. Етапи досягнення стратегічних цілей ЗЕД.
13. Чому необхідно застосовувати системний аналіз явищ ЗЕД.
14. Поняття «дерево цілей».
15. Загальна характеристика стратегічних цілей ЗЕД.
16. Поняття «національна макромодель» ЗЕД.
17. Поняття «методологічний інструментарій» ЗЕД.
18. Які засоби ЗЕД належать до грошово-кредитних?
19. Зовнішньоекономічна сутність кредитно-грошової політики.
20. Основні передумови монетарного аналізу ЗЕД.
21. Які проблеми існують у застосуванні грошово-кредитних засобів ЗЕД?
22. Чому центральний банк проводить операції на відкритому ринку?
23. Роль кількісних обмежень кредиту у здійсненні функцій ЗЕД.
24. Основні ознаки валютно-кредитної політики.
25. Визначення валютного курсу.
26. Взаємозв'язок мобільності капіталу і валютно-кредитної політики.
27. Система фіксованого валютного курсу і ЗЕД : проблема взаємодії.
28. Платіжний баланс як валютно-кредитний засіб ЗЕД.
29. Зовнішньоекономічна сутність режимів валютного курсу.
30. Двосторонні торгові договори і угоди як засоби ЗЕД.
31. ГАТТ/СОТ : торгово-політична характеристика.
32. Причини створення та організація системи ГАТТ.
33. «Токійський раунд» як інструмент ЗЕД.
34. СОТ : «Уругвайський раунд» переговорів.
35. Зміст митних бар'єрів.
36. Поняття «митно-тарифні засоби».
37. Роль митно-тарифних засобів ЗЕД.
38. Характеристика видів митних зборів.
39. Митні тарифи.
40. Митна вартість товару.
41. Сутність і особливості сучасної митно-тарифної політики.
42. Поняття «нетарифні засоби ЗЕД».

43. Характеристика кількісних обмежень імпорту і експорту.
44. Заходи прихованого протекціонізму і їх роль у регулюванні міжнародної торгівлі.
45. Податки і податкова політика як засоби ЗЕД.
46. Торгово-політичні методи розширення експорту товарів.
47. Необхідність розробки нової ЗЕД України.
48. Геополітичні орієнтири України. Їх переваги та недоліки.
49. Характеристика сучасного стану зовнішньої торгівлі України.
50. Завдяки чому має формуватися експортний потенціал України ?
51. Завдання нової ЗЕД України щодо геополітичної структури її зовнішньої торгівлі.
52. Перспективні напрямки інвестиційної політики України.
53. Визначення Світового банку. Організаційна структура МБРР та напрямки його діяльності.
54. Які міжнародні організації входять до групи Світового банку? Мета існування кожної з них.
55. Міжнародні валютно-фінансові організації та регіональні.
56. Напрямки діяльності та проекти, які ЄБРР здійснює в Україні.
57. Які проблеми виникають у співробітництві України з ЄБРР?
58. У чому полягає допомога МВФ Україні?
59. Мета співробітництва України з Міжнародною фінансовою корпорацією.
60. Україна та ЄСП : зовнішньоекономічні перспективи та недоліки.

8. Рекомендована література до вивчення дисципліни

Основна

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // ВВР України. — 1996. — № 30.
2. Закон України "Про єдиний митний тариф" від 5 лютого 1992 р. // ВВР України. — 1992. — № 19.
3. Закон України "Про застосування спеціальних заходів відносно імпорту в Україну" від 22 грудня 1998 р. // Уряд. кур'єр. — 1999. — № 35.
4. Закон України "Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту" від 22 грудня 1998 р. // ВВР України. — 1999. — № 9-10.
5. Закон України "Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту" від 22 грудня 1998 р. // ВВР України. — 1999. — № 12-13.
6. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 21 липня 1991 р. // ВВР України. — 1991. — № 29.
7. Про заходи щодо вдосконалення кон'юнктурно-цінової політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності: Указ Президента України від 10 лютого 1996 р. № 124/96.
8. Про концепцію (основи державної політики) національної безпеки України: Постанова Верховної Ради України від 16 січня 1997 р. № 3/97-ВР // Голос України. — 1997. — 4 лют.
9. Про концепцію трансформації митного тарифу України на 1996-2005 рр. відповідно до системи ГАТТ/СОТ: Указ Президента України від 6 квітня 1996 р. № 255/96.
10. Авдокушин Е. Ф. Международные экономические отношения. — М.: Юристъ, 1999.
11. Арах М. Европейский Союз: видение политического объединения: Пер. со словенск. — М.: Экономика, 1998.
12. Ващенко В. В. Система ГАТТ/СОТ та її основні принципи // Митна справа. — 1999. — № 3.
13. Храмов В. О., Бовтрук Ю. А. Зовнішньоекономічна політика: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002. — 264 с.: іл. — Бібліогр.: с. 257-260.
14. Кормич Б. А. Державно-правовий механізм митної політики України. — Одеса: Астропринт, 2000.
15. Международные экономические отношения / Пер. Е. Ф. Жукова. — М.: ЮНИТИ, 1999.
16. Павловський М. А. Шлях України. — К.: Техніка, 1996.
17. Соколенко С. И. Глобалізація і економіка України. — К.: Логос, 1999.
18. Соколенко С. И. Современное мировое рынки и Украина. — К.: Демос, 1995.
19. Шреплер Х. А. Международные экономические организации. — М.: Междунар. отношения, 1998.

Допоміжна

20. Закон України "Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції" від 17 липня 1997 р. // ВВР України. — 1997. — № 44.
21. Закон України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" від 1 червня 2000 р. // ВВР України. — 2000. — № 32.
22. Закон України "Про ставки акцизного збору та мита на деякі транспортні засоби та шини до них" від 24 травня 1996 р. // ВВР України. — 1996. — № 32.

23. *Україна: поступ у ХХІ століття. Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000-2004 роки: Послання Президента України до Верховної Ради України // Уряд. кур'єр. — 2000. — № 34.*
24. *Бахрамов Ю. М., Глухов В. В. Организация экономической деятельности (особенности менеджмента): Учеб. пособие. — М.: Лань, 2000.*
25. *Беляшов В. А. Таможенный энциклопедический справочник: В 2 т. — М.: Летописец, 1999. — Т. 1, 2.*
26. *Борисов К. Г. Международное таможенное право. — М., 1997.*
27. *Гармонизированная система описания и кодирования товаров, обращающихся в международной торговле. — М., 1990.*
28. *Герчикова И. Н. Международные экономические организации: регулирование мирохозяйственных связей и предпринимательской деятельности. — М.: Консалтбанк, 2000.*
29. *Макконнелл К., Брю С. Экономикс: принципы, проблемы и политика. — М., 1992.*
30. *Международные валютно-кредитные и финансовые отношения / Пер. М. Красиной. — М.: Финансы и статистика, 2000.*
31. *Міжнародні валютно-кредитні відносини / За ред. А. С. Філіпенка. — К.: Либідь, 1997.*
32. *Мировая экономика / Пер. А. С. Булатова. — М.: Юрист, 1999.*
33. *Мирончук В. Д., Храмов В. О. Основы политологии. — К., 2000.*
34. *Україна на міжнародній арені. — К.: Юрінком Інтер, 1998.*
35. *Україна 2000 і далі: геополітичні інтереси і сценарії розвитку. — К., 1999.*
36. *Шишаев А. И. Регулирование международной торговли товарами. — М.: Центр экономики и маркетинга, 1998.*

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. *Артамонова Г. Зовнішня торгівля України з ЄС: можливості та виклики. Журнал європейської економіки / Г.Артамонова // Видання Тернопільського національного економічного університету. - 2019. Т. 18. - № 3(70). - с. 283–295.*
2. *Світова економіка у 2019 році знаходиться під прицілом маси загроз - The Economist [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zn.ua/ukr/WORLD/svitova-ekonomika-u-2019-roci-znahoditsya-pid-pricilom-masi-zagroz-the-economist-304032_.html.*
3. <https://eu-ua.org> – Євроінтеграційний портал «Україна-Європа».
4. <http://www.ukrstat.gov.ua> - офіційний сайт Державної служби статистики України.
5. <https://eeas.europa.eu/> - офіційний сайт Європейської служби зовнішніх зв'язків.
6. <http://www.forbes.com> - офіційний сайт журналу Forbes.
7. www.unctad.org – офіційний сайт Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД).
8. <http://me.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
9. <https://ec.europa.eu> – офіційний сайт статистичної служби Європейського Союзу.